

Lydighedens tilblivelse
O. Hallesby - "Troens lydighed"

1. I Vækkelsen

Jeg ved ikke, om vi i vort Liv oplever noget mere mysteriøst og uforklarligt end Vækkelsen. Se f. Eks. paa det Menneske, som lever ugudeligt. Det synder saa roligt og frækt, at det ikke engang prøver at skjule sin Synd.

Saa kommer Gud. Og den frække og sikre Synder oplever Synden som det forfærdeligste i hans Liv. Han oplever forresten samtidig, at Synden er ham det kæreste af alt, saa at han uafladelig fortsætter med at synde. Men netop denne ubøjelige, ukuelige Vilje til at synde føler han nu som sin værste og frygteligste Forbandelse.

Eller se paa et verdsligt Menneske. Det er et godt, hæderligt, nyttigt, maaske ogsaa godhjertet Menneske. Men Gud har det ingen Plads og ingen Brug for, i alt Fald ikke for hans Vilje.

Stemning, Andagt, Højtid har derimod dette Menneske intet imod, vel at mærke, naar det ikke bliver for meget af disse Ting og frem for alt ikke hindrer Menneskets selvstyrede, jordbundne Liv.

Saa kommer Gud. Og dette verdensglade, selvsikre Menneske føler sig som en druknende midt i al sin Verdslighed. Han føler nu Verdsligheden som sit Livs Forbandelse. Og oplever samtidig, at han elsker Verden og de Ting, som er i Verden, medens han baade frygter og hader Gud, som forstyrrer hans Verdenskærlighed.

Eller se paa et religiøst Menneske. Det kan være en stærk, stemningsbevæget, ubalanceret Religiøsitet. Eller det kan være en rolig, indsigtfuld og karakterfast Religiøsitet. I alle Tilfælde har det religiøse Menneske opnaaet „Akkord“ hos Vorherre. Det har fundet en Form for Religion og Moral, som det mener Vorherre er gaaet ind paa. Og et Menneske bliver vist aldrig mere selvgod og selvsikker, end naar det har skaffet sig en Religiøsitet, hvorved det „klarer“ Vorherre.

Saa kommer Gud og forstyrrer det hele. Til sin Forfærdelse faar dette religiøse Menneske at se, at Gud er noget andet end Religion. Det ser nu, at det med al sin Religiøsitet endnu ikke har forhandlet med Gud, men kun med sig selv. Nu først opdager det, at Gud ikke vil have dets Religion, men dets Hjerte, dets Vilje. Men det har dette Menneske jo hidtil aldrig tænkt paa at give Vorherre.

Det naturlige Menneske føler en medfødt Uvilje mod Gud, naar han med haard Haand slaar ned paa vort Helbred og Arbejdskraft, Planer og Haab, eller bryder ind i Hjemmets Kreds og tager vore kære. Men det er nok muligt, at det naturlige Menneske aldrig føler stærkere Uvilje mod Gud, end naar han med brutal Haand ogsaa slaar dets Religion i Stykker.

Se, nu her Vækkelsens Under, Vækkelsens Nyskabelse, Vækkelsens Naade!

Paa en for os uforklarlig Maade har Gud gennem Vækkelsens Under skabt hos det naturlige Menneske en uundgaaelig Fornemmelse af, at det er i Strid med Guds Vilje. Med pinlig Klarhed erkender Synderen, at han gør sin egen Vilje. Og samtidig erkender han, hvor forfærdeligt det er at gøre sin egen Vilje, i Strid med Guds gode og kærlige Vilje.

Se dette er Vækkelsens Naade, at Synderen nu føler en uudholdelig Angst og Gru for sig selv, for sin Egenvilje. Og hans værste Angst er, at han ikke kan forandre denne Egenvilje, men fortsætter med at gøre Gud imod med aabne Øjne.

2. I Omvendelsen

Omvendelsen er et Valg. Men der gøres mange Valg, som forveksles med Omvendelsens Valg.

Ved Omvendelsen staar Valget imellem min egen og Guds Vilje. Dette er Omvendelsens Angst. Vi har netop talt om Vækkelsens Angst, men Omvendelsens Angst er ikke mindre. Det naturlige

Menneske har - som paavist - en medfødt Mistillid til Gud, og det har en medfødt Tillid til sig selv. Derfor frygter det saa meget for at give sig Gud i Vold, at lade Guds Vilje faa Magten i ens indre og ydre Liv. Det er uden Tvivl den dybeste Grund til, at de fleste Mennesker undgaar, omgaar eller udsætter Omvendelsen. Intet staar for dem saa risikabelt som det at udlevere sig uden Forbehold i Guds Hænder. Og for at undgaa denne Udlevering kan Menneskene gøre de utroligste religiøse Anstrengelser og bringe Ofre, blot de selv maa sidde ved Bilrattet og Bremserne.

Mange mener, at Omvendelsen bestaar i det Valg, hvorved jeg med hele min Viljes Kraft siger mig løs fra mit gamle Liv og af hele mit Hjerte begynder at søge Gud. Og det er jo rigtigt, at der sker ingen sand Omvendelse uden dette. Men den egentlige Omvendelse er det ikke.

Omvendelsen er jo Resultatet af det guddommelige Under, som bragte mig til at mistvivle om alt hos mig selv, frem for alt om min Vilje. Denne har jo hele Tiden staaet Guds Vilje imod. Mit uomvendte Liv bestod i, at jeg vilde, uafladelig vilde jeg noget, nemlig hindre Gud i at komme til med sin Vilje. Derfor bestaar Omvendelsens Beslutning ikke i, at jeg vil gøre noget, men meget mere deri, at jeg vil, at der skal blive gjort noget med mig, nemlig at Gud skal komme til med sin Vilje, som jeg hidtil har værget mig imod af alle Kræfter.

At omvende sig er derfor intet andet end at lade Gud komme til Orde, ham som jeg før har overhørt eller ligefrem har søgt at overdøve med min Religion. Nu vil og vælger jeg, at Gud skal have Lov til at tale. Og det vil jo sige, at Gud faar Lov til at fortsætte den Tale, som han ved Vækkelsen begyndte mod min Vilje.

Den rette og enkle Omvendelsens Bøn lyder derfor saaledes: „Tal, Herre, din Tjener hører!“

Se, det er Synderens rette Indstilling overfor Gud! Nu indrømmer jeg, at jeg ikke engang kender Guds Vilje. Jeg maa give Gud Lov til at tale den ind i min gudløse Sjæl.

Nu indrømmer jeg, at det er Guds Tale, Guds skabende Ord, som alene kan forandre min Uvilje mod Gud og frembringe den villige Aand i mig.

Nu ønsker jeg at høre alt det, Gud har at sige mig om mit tidligere Liv. Det er hans Mening, hans Dom, jeg vil vide; jeg stoler ikke længere paa min egen, heller ikke paa Menneskenes.

Nu ønsker jeg ogsaa at vide hans Mening om mit fremtidige Liv, hvad det er, han vil have ud af mit Liv, fordi det er imod hans Vilje, og hvad han ønsker at faa ind i mit Liv.

Jeg har nu valgt det liv, som Gud maa styre, og bevidst fældet Dommen over det selvstyrede Liv, jeg hidtil har levet.

Den, som har gjort dette Valg og bedt denne Bøn: „Tal, Herre, din tjener hører,“ har ikke meget at støtte sig til i den første Tid hverken af Glæde eller Fred eller Vished eller Kraft. Men een Ting har han, og det er en stærk Stilling. Hvilke Anklager der end rejser sig imod ham fra hans tidligere Liv, fra hans nuværende Liv, fra hans haarde Hjerte og halve Vilje, saa staar han stille og siger til den høje og hellige Gud: „Jeg har bedt dig tale, saa din Tjener hører. Tak, fordi du taler, saa at jeg baade hører det og skælver. Og jeg beder paany: „Tal, Herre, din Tjener hører.“

Det er ingen Leg at staa saadan, endnu mindre at bede saadan. Men dette Menneske er ogsaa færdig med at „lege Religion“. For ham gælder det nu Liv eller Død.

3. I Troens første Kamptid

Det gaar lidt forskelligt med de vakte. Nogle føres lige ind i svære Kampe. De vil saa gerne tro og have det godt med Gud. Men det vil ikke rigtig lykkes for dem. Det er, som om intet vil lykkes for dem. De kan ikke bede ordentligt, heller ikke læse Guds Ord med aandeligt Udbytte, de kan ikke sørge over deres Synd, de kan heller ikke blive ordentligt omvendt fra deres gamle Liv. De kan ikke faa nogen Fred og Vished trods deres mest energiske Anstrengelser.

Saa er der atter andre vakte, som næsten straks bliver glade og fuldvise. De er saa frimodige og

aktive og er deres sørgende Venners lysende Ideal - og Fortvivlelse. „Hvorfor faar jeg ikke den Fred og Glæde, som disse har faaet? Har jeg ikke gjort det rigtigt? Eller er det Uredelighed fra min Side, som hindrer Gud fra at give mig Frelsens Gave?“

Det varer imidlertid ikke saa længe, før disse glade vakte oplever, at „Brudgommen tages fra dem“. Saa er det slut med Glæden, og saa „maa de faste i de Dage“ ([Markus 2,19-20](#)). Det vil sige: Nu oplever disse den samme Sorg og Nød, som de andre kom ind i straks.

Naar de gamle Haugianere drøftede denne Forskel mellem de vakte, saa udtrykte de sig omtrent saaledes: Omvendelsens Kamp er for alle en Dødskamp. Men det er ikke alle, Herren kan tage ind i denne smertefulde Dødskamp paa een Gang. For at hjælpe dem, saa de ikke skal forsage, giver Gud dem straks en følelig Naade for paa den Maade at styrke dem til den Kamptid, som ogsaa de maa ind i. Denne første følelige Naade kaldte de gamle „de første Kys og Favnetag“. Det var det, som den fortabte Søn fik, straks han kom til Faderhuset, endnu før han fik Ring paa Fingeren og Sko paa Fødderne og Plads ved Festbordet.

Hvorfor gør Gud saaledes?

Hvorfor giver han ikke disse redelige, søgende, famlende, sukkende og ængstede Sjæle den Fred og Vished og Glæde, som Jesus har erhvervet til dem, og som disse saa inderligt begærer, ja som det ogsaa er Herrens Glæde at give til fattige Syndere.

Saaledes spørger sikkert alle disse bedrøvede og fredløse Sjæle, snart ydmygt og underdanigt, snart genstridigt og knurrende op mod den tause og uforstaaelige Gud. Aa, ja, mange spørger nok saadan, ogsaa efter at han har oplevet Frigørelsen i Kristus: „Hvorfor lod Gud mig gaa saa længe i Tvivl og Frygt og Uvished?“

Jeg mener ikke, at vi kan faa Svar paa alle vore Spørgsmaal. Og Gud handler lige godt og ret med mig, selv om jeg ikke kan forstaa ham.

Men her synes jeg i alt Fald at skimte et Svar. Det er Troens Lydighed, Gud er ved at frembringe i denne mørke og pinefulde Tid. Men skal det lykkes, saa maa han afsløre for mig den Ulydighed og Selvraadighed, som endnu flourer hos mig og det lige for Guds Ansigt. Jeg har omvendt mig, overgivet mig til Gud med min Synd og min Skyld, og det har jeg gjort redeligt.

Men se, hvor Selvraadigheden følger mig helt ind for Guds Aasyn, uerkendt og ubekæmpet. Skønt jeg har erkendt mig selv som en dødsdømt Forbryder, møder jeg op hos Gud med mine Krav. Nu har jeg omvendt mig. Derfor maa Gud give mig Fred og Vished. Og det maa han gøre straks. Og naar Gud ikke gør dette, saa føler jeg mig næsten forurettet!

I Skriften fortælles, at Gud døde, før han gør levende ([5. Mosebog 32, 39](#)). Kun den, som vil miste sit Liv, sit gamle Selvliv, skal finde Livet ([Matth. 10,39](#)). „Budet, som var til Liv, det fandtes at blive mig til Død,“ siger Paulus ([Rom. 7, 10](#)).

Og nu dræber Gud den sidste Rest af min medfødte Selvtillid og Selvraadighed paa den enkle Maade, at han i denne Troens første Kamptid ikke giver mig den følelige Naade, som jeg saa heftigt begærer.

Her er den Korsvej, hvor de vaktas Flok deler sig.

Nogle opgiver det hele. De gik med for at faa det godt, for at slippe for at have det ondt. Det var egentlig ikke Gud, men hans Gaver, de søgte med deres Guds frygt. Og naar de ikke kan opnaa at faa det godt, saa vil de ikke mere.

Saa er der andre, som fortsætter. De gaar ikke tilbage til Verden. Men kommer heller ikke længere. De standser paa Halvvejen. Og vil egentlig heller ikke længere. De gaar ud fra, at dette er Kristendom. De er jo ogsaa blevet anerkendt som Kristne.

De har det ikke godt, de ejer hverken Fred eller Vished. Men de Kristne har jo Kampe og Anfægtelser! Og der staar jo skrevet, at man skal arbejde paa sin Frelse med Frygt og Bæven! Og

saa slider de sig frem fra Dag til Dag og stiller Samvittigheden tilfreds med deres Bøn og Læsning og flittige kristelige Arbejde.

Saa er der nogle vakte, som ikke gaar tilbage til Verden, men som heller ikke slaar sig til Ro i det nævnte Lovarbejde. De søger Gud - ikke blot hans Gaver. Og de tilstaar aabent for sig selv, at de ikke har fundet Gud, hvor meget de end søger.

Se her, hvorledes Gud frembringer Troens Lydighed.

Lad os for Resten først se paa Troen hos dette uglade og uvisse Menneske. De gamle sagde, „at tro er at komme til Kristus med sine Synder.“ Og det er bibelsk; thi der staar skrevet: „*Dersom vi bekender vore Synder, er han trofast og retfærdig, saa at han forlader os Synderne*“ ([1.Johs. 1,9](#)). Altsaa den, som bekender sine Synder, har Tro nok til at faa sine Synder forladt. Det vil sige: han er frelst. Men fuld vis er han endnu ikke.

Denne Tro kaldte „de gamle“ Længselstro. Og det var et godt Udtryk; thi det er Længselen, som i denne Tid er Troens Særkende. Det er Troens første og afgørende Vækstperiode. Troen er der, men den er ikke moden og fuldvoksen endnu. Og det ufærdige viser sig i, at den endnu er mere længselsfuld, haabende, famlende, tvivlende, sukkende, grædende og frygtende end glad, tryk, vis og fredfyldt.

Og netop dette er det, som avler Troens Lydighed.

Denne redelige Sjæl tilstaar for sig selv og for Gud, at han ikke har Vished. Han klager ofte, ja knurrer mod Gud - og tilstaar ogsaa dette. Han prøver at klynge sig til Ordet, det „tørre“ Ord uden at føle Naaden. Af og til lykkes det, men oftest lykkes det ikke. Og dog fortsætter han med at tro, d. v. s. at komme til Kristus med sine Synder. Det hjælper ikke, hvor uforstaaelig Guds Handlemaade er. Han siger og gør som Asaf: „*Lad kun mit Kød og mit Hjerte vansmægte, Gud er mit Hjertes Klippe, min Del for evigt*“ ([Salme 73, 26](#)).

Og lidt efter lidt lærer denne redelige Sjæl Livets vanskeligste Kunst: at overgive sig til Gud.

Mange Steder hedder det om et Menneske, som er blevet omvendt: han har overgivet sig til Gud. Det er et ypperligt Udtryk. Lad os lægge Mærke til, hvad det betyder. At overgive sig i Krigen f. Eks. vil jo sige, at man kaster alle Vaaben bort og rækker Hænderne i Vejret for at vise, at man ingen Vaaben har eller vil bruge. Og saa udleverer man sig til den andens Naade uden Betingelser eller Krav.

Se, det er just, hvad Troens første Kamptid har lært denne vakte Sjæl. Han siger til Gud: „Gør med mig, hvad du vil. Jeg har intet at kræve af dig. Du ved, hvor jeg længes efter Vished; men gør, som du vil ogsaa i denne Sag. Giv mig Vished, om du vil, og naar du vil, og som du vil. Jeg bliver altid hos dig og kryber til dit Kors, hvor haarde Smerter og Kampe og Angster du end lægger paa mig.“

Se nu, hvilken Tro til Gud her er. Og se, hvilken Lydighed, hvilken Underkastelse under Gud og hans uforstaaelige Vilje. Jeg kunde fristes til det paradoksale Udtryk: Aldrig er Tilliden og Troens Lydighed større end i den Tid, da Synderen tror Gud uden Vished.

4. Ved Visheden

Hidtil har vi talt om den anstrengte, sukkende, klagende, grædende, frygtende, tvivlende Lydighed. Ved Visheden skaber Gud denne om til en villig og lykkelig Lydighed.

Som Guds Aand giver os Troen, saaledes er det ogsaa Aanden, som giver os Visheden. Vi er Guds børn allerede ved Troen, siger Paulus ([Galater 3, 26](#)). Vi behøver kun at bekende vore Synder, siger Johannes. „Men fordi I er Sønner, har Gud udsendt i vore hjerter sin Søns Aand, som raaber: Abba Fader!“ ([Galater 4, 6](#)). Det er Visheden. Og den skænkes ved, at Aanden sendes i vore Hjerter. Og denne Gave faar vi, fordi vi allerede er Sønner, staar der. Altsaa ikke for af vi skal blive Sønner.

Ved denne Aandens Gave, som ikke gør os til Guds Børn, men som vi faar, fordi vi allerede er Guds

Børn ved Tro, ved denne Gave faar vi nyt Lys over Naaden. Vi ejer allerede Naaden fra Troens første Øjeblik. Ved Visheden faar vi kun nyt Lys over Naaden. Aanden forklarer Kristus, saa det bliver indlysende, at vi ikke behøver mere for at blive frelst end at være en Synder, som ikke vil skjule eller beholde nogen Synd. Og nu springer det ud, det Troens Liv, som var i Hjertet fra Omvendelsens Øjeblik, da Synderen kom til Kristus med sine Synder. Nu folder det sig ud som Vished, d. v. s. som glad, tryk, tvivlløs Tro. Men ikke blot det. Nu springer ogsaa Kærlighedens Liv ud. Ogsaa dette Liv var i Sjælen fra Omvendelsens Øjeblik. Thi Tro og Kærlighed er eet Liv. Men ligesom Troen var ogsaa Kærligheden i denne første Vækstperiode uudsprunget. Og i samme Øjeblik, som Troen folder sig ud til Vished, folder den søgende ulykkelige Kærlighed til Gud sig ud til en lykkelig Kærlighed.

„Vi elsker ham, fordi han elskede os først,“ siger Apostelen. Ogsaa før Visheden er vor Kærlighed begrundet i, at Gud elsker os først. Men naar vor Kærlighed i den Tid maa betegnes som ulykkelig, saa er det, fordi vi nok tror, at Gud elsker; men vi er næsten altid usikre paa, at han elsker os.

Nu derimod har Visheden fjernet denne Usikkerhed, og nu oplever vi Guds Kærlighed med alle Sjælens Sanser. Som livgivende, varmt og mildt Solskin strømmer den ned over os, over Sjæl og Legeme.

Og nu i dette Solskin springer vor Kærlighed til Gud ud i Tak, i Tilbedelse, i Tjeneste, i lykkelig Lydighed.

Nu er Underet fuldført. Af den ulydige, uvillige, genstridige og selvkloge Synder har Gud skabt en ydmyg, lykkelig, lydige og villig Synder, for hvem det er en indre Drift, et indre mægtigt Livsbehov at finde og lyde Guds Vilje.

Vi kunde ogsaa sige det saadan: Den Lydighed, som hidtil væsentlig har været en Troens Lydighed, den bliver nu gennem Vishedens Under til en Kærlighedens, uden at den derfor ophører at være Troens Lydighed. Det skal vi nu se lidt nærmere paa.

(Afsnit fra kapitlet "Troens lydighed" i "Troens lydighed og andre taler" af Ole Hallesby (holdt i Danmark 1934) - Lohse Forlag 1934 - Shafan 19-04-16)